

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do kulturoznawstwa - wykład II, PG_00130772						
Kierunek studiów	Kulturoznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Badań nad Kulturą -> Zakład Kulturoznawstwa						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Magdalena Sacha				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Tomasz Lidzbarski				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		59.0	75
Cel przedmiotu	Celem wykładu jest wprowadzenie studentów w teoretyczne podstawy założeń i głównych problemów współczesnego kulturoznawstwa, poczynając od pojęć kultury poprzez najważniejsze tematy będące przedmiotem współczesnych dyskusji kulturoznawców i antropologów kultury. Wykład uzupełnia ćwiczenia, kierując uwagę słuchaczy na zagadnienia teoretyczne: treści omawiane na wykładzie rozszerzane są o szczegółowe lektury i umiejętności pracy z tekstem naukowym na ćwiczeniach.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KULL3_K05] Student uczestniczy w życiu kulturalnym i artystycznym.	Osoby studiujące uczestniczą w życiu kulturalnym i artystycznym Trójmiasta i regionu.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[KULL3_W02] Student zna terminologię z zakresu nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce	Studenci potrafią posługiwać się terminologią z zakresu wstępu do kulturoznawstwa.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KULL3_U03] Student potrafi posługiwać się podstawowymi teoriami kultury i sztuki oraz pojęciami z zakresu nauk o kulturze i religii i nauk o sztuce.	Student potrafi swobodnie posługiwać się podstawowymi teoriami kultury i sztuki oraz pojęciami z zakresu wstępu do kulturoznawstwa.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[KULL3_U07] Student przygotowuje wystąpienia ustne i prezentacje dotyczące kultury i sztuki, także w ramach pracy zespołowej.	Studenci przygotowują i przeprowadzają wystąpienia ustne i prezentacje dotyczące tematyki wstępu do kulturoznawstwa, także w ramach pracy zespołowej.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[KULL3_K01] Student rozumie potrzebę uczenia się i doskonalenia zawodowego przez całe życie	Studenci rozumieją potrzebę uczenia się i doskonalenia w zakresie kulturoznawstwa i wiedzy o różnorodnych kulturach przez całe życie.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[KULL3_W01] Student ma uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o kulturze i religii oraz nauk o sztuce w dziedzinie nauk humanistycznych, a także o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	Studenci dysponują uporządkowaną wiedzą o miejscu i znaczeniu wstępu do kulturoznawstwa w dziedzinie nauk humanistycznych, a także o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	[KULL3_W04] Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą zagadnień społecznych, filozoficznych i historycznych tworzących podbudowę dla refleksji o kulturze i sztuce.	Student ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą zagadnień społecznych, filozoficznych i historycznych tworzących podbudowę dla refleksji na temat miejsca kulturoznawstwa względem religii i sztuki.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	Zalecane treści programowe mają być kompatybilne z semestrem poprzedzającym. O szczegółowym rozplanowaniu proponowanego materiału decyduje każdorazowo wykładowca.		
	1. Typy kultury w społeczeństwie stratyfikacyjnym: elitarna, ludowa, popularna (wysoka / niska).		
	2. Kultura jako system symboliczny. Kultura i język: znaki - ich rodzaje i funkcje.		
	3. Ujęcia teoretyczne łączące kulturę i język: podstawowa charakterystyka. Etnolingwistyka, strukturalizm, semiotyka, kognitywistyka.		
	4. "Stare" i "nowe" media w kulturze: przemiany od oralności do piśmienności. Pojęcie wtórnej oralności		
	5. Mit, magia, religia, obrzęd, rites de passage. Myślenie magiczne w społecznościach pierwotnych a mity i mitologie współczesne		
Wymagania wstępne i dodatkowe	6. Tożsamość indywidualna i zbiorowa. Pojęcie osoby, etniczności, narodu, charakteru społecznego i narodowego.		
	7. Typy kultury: narodowa, regionalna. Kontrkultury wobec kultury elitarnej i kultury "masowej".		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Zdanie egzaminu końcowego	80.0%	80.0%
	Regularna obecność (dopuszczalne dwie nieobecności w semestrze)	20.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Aleida Assman, Wprowadzenie do kulturoznawstwa. Podstawowe terminy, problemy, pytania, Poznań 2015. Wojciech J. Burszta, Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje, wyd. I, Poznań 1998. Thomas Hylland Eriksen, Małe miejsca, wielkie sprawy. Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej, Warszawa 2009. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze, red. A. Kłoskowska, Seria: Encyklopedia kultury polskiej, Wrocław 1991
	Uzupełniająca lista lektur	Rafał Augustyn, Wykłady o kulturze, Kraków 2021
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Proszę wyjaśnić pochodzenie (źródło) pojęcia kultury i nakreślić różnicę pomiędzy pierwotnym znaczeniem tego pojęcia w starożytności a rozumieniem współczesnym. 2. Proszę wyjaśnić różnicę pomiędzy definicjami wartościującymi a opisowymi (deskryptywnymi) kultury według Aleidy Assmann. Jakie rozumienie kultury z sześciu omówionych jest dla Ciebie najbardziej przekonujące i dlaczego? 3. Proszę omówić argumenty podawane w zakończeniu wykładu Pojęcie kultury Waldemara Kuligowskiego na obronę użycia pojęcia kultury. Jaka ustosunkowujesz się wobec tych argumentów? Czy uważasz, że nadal uprawnione jest używanie pojęcia kultury, czy też należy z niego zrezygnować? 4. Na czym polega antropologiczne spotkanie z Innością? Rozważania na marginesie też zawartych w rozdziale 1 Antropologii kultury Wojciecha Burszty 5. Problematiczna relacja NATURA KULTURA. Rozważania na marginesie też zawartych w rozdziale 2 Antropologii kultury Wojciecha Burszty 6. Proszę omówić koncepcję wzorów kultury, zaproponowaną przez Ruth Benedict. W jaki sposób można uzasadnić (lub krytycznie podważyć) użycie wzorów apollińskości i dionizyjskości do badania plemion rdzennych? 7. Czym jest kultura symboliczna i jakie podsystemy kultury symbolicznej wyróżnia Antonina Kłoskowska? 8. Rozumienie religii jaką rolę spełnia religia w społeczeństwach ludzkich? Jak się przejawia jej forma instrumentalna i autoteliczna? 9. Proszę omówić koncepcję numinosum według Rudolfa Otto. Jakie widzisz zalety, a jakie luki tej koncepcji? 10. Homo religiosus i kozioł ofiarny dwie koncepcje dwóch wybitnych badaczy. Proszę je scharakteryzować i odnieść się do możliwości ich zastosowania w interpretacji współczesnej roli religii. 11. Proszę wymienić trzy typy kultury w społeczeństwie stratyfikacyjnym. Proszę następnie wybrać jeden z trzech typów i scharakteryzować jego pochodzenie, użytkowników, najciekawsze Twoim zdaniem formy reprezentacji poprzez sztukę, codzienność, zachowania. Czy we współczesnej kulturze masowej pozostały relikty wybranego typu kultury tradycyjnej? 12. Pojęcie ethosu. Cechy ethosu rycerskiego i jego pozostałości we współczesnej kulturze zachodniej. 13. Proszę omówić najważniejsze cechy języka ludzkiego (opis w rozdziale 3 Antropologii kultury Wojciecha Burszty). Które cechy Twoim zdaniem w najbardziej istotny sposób przyczyniły się do rozwoju ludzkich kultur? 14. Jakie tezy głosi tzw. hipoteza Sapira-Whorfa (opis w rozdziale 3 Antropologii kultury Wojciecha Burszty)? Proszę przedyskutować argumenty za lub przeciwko tej hipotezie. 15. Proszę omówić funkcje języka zgodnie ze schematami proponowanymi przez językoznawców, antropologów i filozofów w XX wieku. 16. Język propagandy rozwój historyczny, cechy i współczesne zagrożenia. 17. Proszę omówić koncepcję les rites de passage Arnolda van Gennepa (opis w rozdziale 5 Antropologii kultury Wojciecha Burszty). Czy we współczesnej kulturze obserwujemy takie obrzędy lub ich relikty? 18. Kulturowa wizja śmierci w Słowiańszczyźnie, w polskim Romantyzmie i współcześnie. Na czym polega koncepcja śmierci odwróconej we współczesnym społeczeństwie zachodnim (Ph. Aries)? 19. Koncepcja czasu cyklicznego i czasu linearnego: jak wyobrażenie czasu organizuje społeczeństwo, kulturę i religię? Czym jest współczesna wizja czasu slow life? 20. Koncepcja proksemiki w odniesieniu do organizacji przestrzeni w różnych kulturach.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.